

Họ và tên:

Lớp:..... SBD:.....

I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc văn bản:

(1) Thực tế là, chúng ta đang dần biến thành những cái máy, với một cái sạc pin lủng lẳng trên đầu. [...] Rồi nó ra, ta thấy cuộc sống trở nên trống vắng, vô định. Tôi nghĩ tới bộ phim *Her* của đạo diễn Spike Jonze công bố vào năm 2013, kể câu chuyện về mối tình của anh chàng Theodore Twombly làm nghề viết thư thuê với Samatha, một “cô” hệ điều hành được tạo nên bằng trí tuệ nhân tạo, thông minh, thấu hiểu, không bao giờ đòi hỏi. Tình yêu say đắm với Samatha khiến anh không thể đến với bất cứ cô gái nào khác. Nhưng rồi, trái tim của anh tan vỡ khi Samatha tiết lộ cô đang chuyển trò và yêu say đắm hàng trăm người khác, mặc dù tình yêu của cô dành cho anh vẫn không hề thay đổi, đơn giản vì cô là một hệ điều hành. Mối tình của họ kết thúc khi Samatha nói lời từ biệt, bởi các hệ điều hành như cô muốn có một đời sống riêng, thoát khỏi vị thế công cụ phục vụ cho con người.

(2) Từ năm 2013, bộ phim đã đặt ra nhiều chất vấn, và dự báo một viễn cảnh có thể nói là khủng khiếp của nhân loại thế kỷ XXI, cuộc khủng hoảng nhân tính trước sự thao túng của máy móc và đặc biệt là trí tuệ nhân tạo. Nghịch lý là, trong một thế giới đang ngày càng nhiều kết nối, chúng ta lại trở nên mất kết nối, ngày càng cô đơn, ngày càng xa cách, ngày càng vô cảm, ngày càng xa rời thực tại. [...]

(3) [...] Chúng ta thậm chí còn chẳng có nhu cầu nói chuyện với nhau. Hình ảnh những bà mẹ gọi con í ới vào mỗi buổi chiều tà, với cái roi mây trên tay, và tiếng dạ cuống quýt của những đứa trẻ vang lên từ những ngõ ngách nào đó, giờ chỉ còn là ký ức. Và không còn nhiều những cuộc chuyện trò trong thinh lặng, để ta có thể thấu hiểu lẫn nhau, vì mỗi người đang mãi mê hện hò với chiếc màn hình, theo cách của mình. Liệu chúng ta có hạnh phúc hơn, thông minh hơn, trong một thế giới như thế này? Làm thế nào để thoát ra khỏi guồng quay của sự tha hóa đó? Làm thế nào để nối lại sợi dây người, trong một thế giới của máy?

(Trích *Người-máy*, Nguyễn Thị Ngọc Minh, *Sống như một dòng sông*, 2025, NXB Phụ nữ Việt Nam)

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1 (0,75 điểm): Chỉ ra câu văn nêu luận điểm của đoạn (1).

Câu 2 (0,75 điểm): Nêu viễn cảnh có thể nói là khủng khiếp của nhân loại thế kỷ XXI được dự báo qua bộ phim *Her* của đạo diễn Spike Jonze.

Câu 3 (0,75 điểm): Chỉ ra và nêu tác dụng của phép điệp trong câu: *Nghịch lý là, trong một thế giới đang ngày càng nhiều kết nối, chúng ta lại trở nên mất kết nối, ngày càng cô đơn, ngày càng xa cách, ngày càng vô cảm, ngày càng xa rời thực tại.*

Câu 4 (0,75 điểm): Phân tích hiệu quả của việc sử dụng bằng chứng trong đoạn văn (1).

Câu 5 (1,0 điểm): Hãy bày tỏ suy nghĩ về vai trò của sự kết nối tình cảm trong cuộc sống sau khi đọc đoạn trích. (Trình bày khoảng 5-7 dòng)

II. PHẦN VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm): Từ nội dung đoạn trích ở phần Đọc hiểu, hãy viết một đoạn văn (khoảng 150 chữ) trình bày những giải pháp giúp con người giảm bớt cảm giác cô đơn trong thế giới hiện đại đầy kết nối.

Câu 2 (4,0 điểm): Viết một bài văn nghị luận (khoảng 500 chữ) phân tích, đánh giá chủ đề và đặc sắc hình thức nghệ thuật trong truyện ngắn sau:

MỘT CON GIẬN

(Tóm tắt phần trước: Thanh cùng những người bạn trò chuyện về những cơn giận và hậu quả của nó. Thanh cũng kể câu chuyện làm cho anh ân hận mãi. Vì sự bức tức không rõ nguyên nhân từ trước, cộng thêm việc mặc cả không thành và những lời nói khó chịu của người phu xe, cơn giận của Thanh lên đến đỉnh điểm. Trên đường đi, gặp cảnh sát, vì muốn trả thù, Thanh đã nói những điều bất lợi cho người phu xe, khiến anh ta phải chịu nộp phạt và bị thu xe. Sau hôm đó, cơn giận của anh cũng đã hết nhưng trong lòng lại dâng lên nỗi day dứt, kéo dài đến mấy ngày sau. Chính vì thế Thanh đã đi tìm đến nhà của người kéo xe đó)

- Thế bây giờ bác ta đâu?

Bà cụ trả lời:

- Đi ngay từ hôm ấy, mà không biết đi đâu. Đã ba hôm nay chúng tôi dò mà không thấy. Chắc là sợ cai không dám về nữa, dù có về mà không có tiền cũng chết với nó. Thật cũng là cái vạ; nghe đâu chú nó nói hôm ấy tại người khách đi xe không biết nói với người đội xếp thế nào mới bị bắt, chớ không cũng chẳng việc gì.

Tôi yên lặng, trong lòng nao nức. Bà cụ chép miệng, chỉ người đàn bà ngồi sau:

- Tội nghiệp cho vợ con chú đây, ốm đã mấy ngày hôm nay không có thuốc. Đứa cháu không biết có qua khỏi được không.

Tôi đứng lại gần xem. Trên cánh tay người mẹ, chỉ còn là một dùm thịt con đã dẫn deo: đứa bé há hốc miệng thở ra, mặt xám nhợt. Người mẹ thỉnh thoảng lấy cái lông gà dúng vào chén mật ong để bên cạnh, phết lên lưỡi đứa bé.

- Cháu nó sai ¹ đã hơn một tháng nay. Hôm nọ đỡ. Mấy hôm nay vì không có tiền mua thuốc nên bệnh lại tăng. Ông lang bảo cháu khó qua khỏi được.

Người mẹ nói xong nấc lên một tiếng rồi nức nở khóc. Bà cụ già lê nhích lại gần, cúi xuống khe khẽ kéo lại những cái tã rách như xơ mướp. Cái cảnh đau thương ấy làm tôi rơm rớm nước mắt. Một cảm giác ghen ngào đưa lên chẹn lấy cổ. Tôi lấy tờ giấy bạc năm đồng đưa cho người mẹ, rồi vội vàng bước ra cửa, để mặc hai người nhìn theo ngơ vực. Qua ngưỡng cửa, tôi va phải một người đàn ông ốm yếu tay cắp một cái áo quan con bằng gỗ mới. Đến bên đường, tôi nghe thấy trong căn nhà lụp xụp đưa ra tiếng khóc của hai người đàn bà. Đứa bé con đã chết. Anh Thanh lặng yên một lát nghĩ ngợi, rồi nói tiếp:

- Cái kỷ niệm buồn rầu ấy cứ theo đuổi tôi mãi mãi đến bây giờ, rõ rệt như cái việc mới xảy ra hôm qua. Sự đó nhắc cho tôi nhớ rằng người ta có thể tàn ác một cách rất dễ dàng. Và mỗi lần tôi nghĩ đến anh phu xe ngoại ô kia, tôi lại thấy đau đớn trong lòng như có một vết thương chưa khỏi.

(Trích *Một cơn giận*, in trong *Truyện ngắn Thạch Lam*, NXB Văn học, 2023, tr 45-46)

----- **Hết** -----

(Thí sinh không được sử dụng tài liệu)

¹ sai: tên gọi chung các bệnh nội khoa lâu khỏi ở trẻ em.

ĐÁP ÁN VÀ HƯỚNG DẪN CHẤM
ĐỀ KIỂM TRA GIỮA KỲ I NĂM HỌC 2025 - 2026
MÔN: NGỮ VĂN LỚP 10

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I		ĐỌC HIỂU	4,0
	1	Câu văn nêu luận điểm của đoạn văn thứ nhất: <i>Thực tế là, chúng ta đang dần biến thành những cái máy, với một cái sạc pin lủng lẳng trên đầu.</i> Hướng dẫn chấm: - Học sinh trả lời như đáp án: 0,75 điểm. - Học sinh trả lời không đúng đáp án: 0 điểm.	0,75
	2	Viễn cảnh có thể nói là khủng khiếp của nhân loại thế kỷ XXI được dự báo qua bộ phim Her của đạo diễn Spike Jonze là: <i>cuộc khủng hoảng nhân tính trước sự thao túng của máy móc và đặc biệt là trí tuệ nhân tạo.</i> Hướng dẫn chấm: - Học sinh trả lời như đáp án: 0,75 điểm. - Học sinh trả lời không đúng đáp án: 0 điểm.	0,75
	3	- Điệp ngữ: “ngày càng” - Tác dụng: + Nhấn mạnh mức độ gia tăng của sự cô đơn, vô cảm; đồng thời thể hiện giọng điệu xót xa, phê phán, cảnh tỉnh sâu sắc của tác giả về nguy cơ con người bị công nghệ làm chai sạn tình cảm, đánh mất mối dây gắn bó giữa người với người. + Làm tăng hiệu quả biểu đạt, tạo ấn tượng cho người đọc. Hướng dẫn chấm: - Học sinh chỉ ra biện pháp tu từ và nêu được 2 tác dụng: 0,75 điểm - Học sinh chỉ ra được biện pháp tu từ và nêu được 1 trong 2 tác dụng: 0,5 điểm - Học sinh chỉ ra được biện pháp tu từ nhưng không phân tích được tác dụng nào: 0,25 điểm	0,75
	4	- Bằng chứng: Câu chuyện trong bộ phim Her của đạo diễn Spike Jonze kể về mối tình của anh chàng Theodore Twombly với Samatha, một “cô” hệ điều hành được tạo nên bằng trí tuệ nhân tạo. - Hiệu quả: + Giúp lập luận chặt chẽ, sinh động và thuyết phục;	0,75

		+ Là căn cứ làm sáng tỏ luận điểm, giúp người đọc tin tưởng ở quan điểm của tác giả về sự lệ thuộc của con người vào thế giới máy móc. Hướng dẫn chấm: - Học sinh chỉ ra bằng chứng và nêu được 2 tác dụng: 0,75 điểm - Học sinh chỉ ra được bằng chứng và nêu được 1 trong 2 tác dụng: 0,5 điểm. - Học sinh chỉ ra được bằng chứng nhưng không phân tích được tác dụng nào: 0,25 điểm	
	5	Thí sinh trình bày suy nghĩ về vai trò của sự kết nối tình cảm trong cuộc sống, phù hợp với chuẩn mực đạo đức, pháp luật. Có thể theo hướng: Sự kết nối về tình cảm giúp con người tìm thấy niềm vui, hạnh phúc, bớt cô đơn; tạo động lực sống và làm việc, hình thành lối sống yêu thương, vị tha; ... Hướng dẫn chấm: - Học sinh trình bày được quan điểm cá nhân của bản thân và đưa ra cách lý giải phù hợp, thuyết phục (với khoảng 3 lí lẽ): 0,75 - 1,0 điểm - Học sinh chỉ nêu chung chung về quan điểm và chưa lý giải thuyết phục: 0,25 – 0,5 điểm	1
II	1	VIẾT	6,0
		Viết một đoạn văn (khoảng 150 chữ) trình bày những giải pháp giúp con người giảm bớt cảm giác cô đơn trong thế giới hiện đại đầy kết nối.	2.0
		a) <i>Đảm bảo cấu trúc đoạn nghị luận xã hội</i> Thí sinh có thể trình bày đoạn văn theo một cách hoặc kết hợp các cách: diễn dịch, quy nạp, móc xích, song hành, tổng – phân – hợp, đảm bảo yêu cầu về cấu trúc đoạn văn.	0.25
		b) <i>Xác định đúng vấn đề cần nghị luận</i> Trình bày suy nghĩ về hiện tượng con người ngày càng cô đơn trong thế giới hiện đại đầy kết nối.	0.25
		Viết đoạn văn đảm bảo các yêu cầu - Lựa chọn các thao tác lập luận, phương thức biểu đạt phù hợp để triển khai vấn đề nghị luận. Xác định được các ý phù hợp để triển khai vấn đề nghị luận. Sau đây là một số gợi ý:	1,25

	- Mỗi người cần nhận thức được rằng sự gắn bó thật sự không đến từ mạng xã hội hay những tương tác ảo, mà từ tình cảm chân thành và sự thấu hiểu giữa người với người. - Cần học cách sử dụng công nghệ một cách tỉnh táo, không để mạng xã hội thay thế cho những mối quan hệ thật. - Chủ động mở rộng giao tiếp, quan tâm và sẻ chia với người thân, bạn bè bằng sự hiện diện chân thành. - Cần xây dựng lối sống lành mạnh, dành thời gian cho các hoạt động cộng đồng, đọc sách, thể thao hoặc thiện nguyện, ... để tìm lại sự gắn bó với cuộc sống xung quanh. - Đồng thời, xã hội và gia đình cần tạo môi trường ấm áp, yêu thương, khuyến khích con người đối thoại và thấu hiểu nhau hơn. Hướng dẫn chấm: - Triển khai đầy đủ, khách quan, có dẫn chứng phù hợp: 1,25 điểm - Các bước triển khai chưa đầy đủ hoặc đầy đủ nhưng thiếu dẫn chứng: 0,75 – 1,0 điểm. - Các bước triển khai chung chung, sơ sài: 0,25 điểm – 0,5 điểm. Lưu ý: Trừ điểm mắc lỗi (diễn đạt, chính tả, dùng từ và viết câu): - Trừ 0,5 điểm nếu đoạn văn mắc từ 4 – 6 lỗi; - Trừ 0,75 điểm nếu đoạn văn mắc từ 7 – 8 lỗi; - Không chấm vượt quá 1,0 điểm của cả câu nếu đoạn văn mắc trên 8 lỗi.	
	c) <i>Diễn đạt</i> Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp tiếng Việt.	0.25
	đ) <i>Sáng tạo</i> Suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận, có cách diễn đạt mới mẻ...	0.25
	Viết một bài văn nghị luận (khoảng 500 chữ) phân tích, đánh giá chủ đề và đặc sắc hình thức nghệ thuật trong truyện ngắn “Một cơn giận” (Thạch Lam)	4.0
2	a) <i>Đảm bảo bố cục và dung lượng của bài văn nghị luận</i> Đảm bảo yêu cầu về bố cục và dung lượng (khoảng 500 chữ) của bài văn nghị luận.	0.25
	b) <i>Xác định đúng vấn đề cần nghị luận:</i> Phân tích, đánh giá chủ đề và đặc sắc hình thức nghệ thuật trong truyện	0.5

	ngắn “Một con giận” (Thạch Lam)	
	<i>c) Viết bài văn nghị luận cần đảm bảo các yêu cầu</i> Lựa chọn được các thao tác lập luận phù hợp; kết hợp nhuần nhuyễn lí lẽ và dẫn chứng; trình bày được hệ thống ý phù hợp theo bố cục ba phần của bài văn nghị luận.	
	* Mở bài: Giới thiệu tác giả, tác phẩm, vấn đề nghị luận (0,25 điểm) * Thân bài: Phân tích, đánh giá chủ đề và đặc sắc hình thức nghệ thuật: (2,25 điểm) - Xác định chủ đề: Truyện thể hiện bài học nhân sinh sâu sắc về lòng nhân ái, sự tỉnh thức và cảnh báo con người về hậu quả của những hành động thiếu kiểm chế trong cơn giận dữ. Đánh giá chủ đề: Từ câu chuyện giản dị, nhà văn gửi đến người đọc bài học ứng xử nhân văn trong cuộc sống. - Phân tích, đánh giá những nét đặc sắc nghệ thuật của tác phẩm(xác định và đánh giá nét độc đáo) + Tình huống truyện đơn giản: xoay quanh chuyện nhân vật chính là anh Thanh kể lại một kỉ niệm về sự giận dữ đã khiến anh “làm những việc nhỏ nhen không ai ngờ” + Truyện được kể lại theo ngôi thứ nhất giúp truyện chân thực, thể hiện trực tiếp nỗi ân hận, tự vấn của nhân vật. + Mạch trần thuật: theo dòng hồi tưởng, chậm rãi, nhẹ nhàng → nhấn vào tâm trạng, cảm xúc hơn là hành động. + Nhân vật: Nhân vật Thanh được khắc họa qua diễn biến tâm lý từ giận dữ → ân hận → thức tỉnh; nhân vật người phu xe và gia đình gợi xót thương. + Ngôn ngữ, giọng điệu, ... * Kết bài: Khẳng định lại giá trị chủ đề và đặc sắc nghệ thuật của tác phẩm; nêu cảm nhận và ấn tượng của bản thân. (0,25 điểm) Hướng dẫn chấm: - Triển khai đầy đủ các phần của bài nghị luận (mở – thân – kết); phân tích được đánh giá chủ đề và đặc sắc hình thức nghệ thuật; lập luận chặt chẽ, cảm xúc chân thành, có chiều sâu,: 2,75 điểm - Có phân tích, đánh giá khá rõ nhưng còn thiên lệch về một vài phương diện; diễn đạt nhìn chung mạch lạc, có cảm xúc: 2,0 – 2,5 điểm - Nêu được những nét chính Phân tích, đánh giá chủ đề và đặc sắc hình thức nghệ thuật nhưng phân tích sơ lược, thiếu lí giải, cảm xúc chưa sâu: 1,0 – 1,75 điểm - Lạc đề, chỉ tóm tắt truyện hoặc kể lại nội dung, không làm rõ đặc sắc	2.75

		<i>trong cách kể: 0,25 – 0,75 điểm</i> Lưu ý: Trừ điểm mắc lỗi (diễn đạt, chính tả, dùng từ và viết câu): - Trừ 0,5 điểm nếu đoạn văn mắc từ 6 -8 lỗi; - Trừ 1,0 điểm nếu đoạn văn mắc từ 9 – 12 lỗi; - Không chấm vượt quá 2,0 điểm của cả câu nếu đoạn văn mắc trên 12 lỗi.	
		<i>d) Sáng tạo</i> Thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận, có cách diễn đạt mới mẻ, có liên hệ, kết nối, có vận dụng lí luận, ...	0.5
I + II			10